

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 532

гр. Варна, 17.07.2023 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВАРНА, III СЪСТАВ, в закрито заседание на седемнадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Георги Йовчев

Членове: Николина П. Дамянова
Даниела Ил. Писарова

като разгледа докладваното от Даниела Ил. Писарова Въззивно търговско дело № 20233001000368 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е с правно основание чл.258 и сл.ГПК.

Постъпила е **въззивна жалба** от Г. Р. А., С. З. Г., действащ със съгласието на Г. А., Г. З. Г., действаща чрез своя законен представител Г. А., Н. З. Г., С. М. И., А. С. И., действащ чрез своя законен представител С. И. А. С. И., чрез своя законен представител С. И. и З. А. С., всички чрез адв.С. Ч. от САК, срещу решение №4/16.01.2023г., постановено по т.дело №49/2021г. по описа на ОС - *****, в частта, в която са отхвърлени исковете на всеки един от ищите срещу ЗД БУЛ ИНС АД, за разликата над 70 хиляди лева за З., Г. и С., до размера от 100 000 лева, а по отношение децата на починалата – за разликата над 105 000 лева до 150 000 лева за всяко от децата С., Г. З., Н., А. и А., за настъпилите вреди в резултат от смъртта от З. Г. Р., починала на ***** в резултат на ПТП на *****, виновно причинено от С. Ж. С. като водач на л.а.***** с рег.№*****, застрахован по риска Гражданска отговорност при ответното дружество ЗД БУЛ ИНС АД.

В останалата отхвърлителна част по отношение на застрахователя, както и спрямо втория ответник – деликвентна С. Ж. С., не е налице обжалване на съдебното решение и същото е влязло в законна сила. Решението не се обжалва и в частта за присъдените законни лихви върху обезщетението за неимуществени вреди.

В жалбата се твърди, че съдът е постановил неправилно и необосновано решение, тъй като не е отчетел доказването на всички предпоставки по преките искове както и претърпените от всеки от ищите болки и страдания от загубата на тяхната родственица З. Г. Р., починала в резултат на ПТП от *****, на ***** Твърди се, че съдът е занижил изключително обезщетенията за неимуществени вреди без да отчита нивата на обезщетяване и съответствието им с принципа за справедливост и лимитите на отговорност на застрахователя. Прави се оплакване, че съдът не е извършил задълбочена преценка на обстоятелствата и неправилно е приел наличие на съпричиняване на пострадалата З. Р. поради липсата на светилни обозначения на каруцата, в която същата е пътувала. Евантуално, въззивниците претендират, че определения процент съпричиняване следва да бъде намален от 30%, тъй като обективно не съответства на приноса на пострадалото лице. Сочи се, че съдът е нарушил разпоредбата на чл.52 ЗЗД като не е извършил индивидуална преценка на търпените от всеки от ищите вреди и не е определил адекватна парична компенсация. Съдът не е отчетел всички конкретни обстоятелства, които в съвкупност следва да бъдат ориентир за размера на обезщетението по чл.52 ЗЗД.

Прави се искане, при уважаване на жалбата, да бъдат разгледани и уважени в по-висок размер и исовете срещу водача на л.а. С. Ж.С., с правно основание чл.86 ЗЗД.

В жалбата са направени/подновени/ доказателствени искания за изслушване на още двама свидетели за установяване на причинените неимуществени вреди; за СПЕ за установяване острата стресова реакция при част от ищите Г. А., С. И., Н. Г. и З. С.; за Съдебно-психологическа експертиза за установяване отражението на смъртта върху психологическото развитие на ненавършилите пълнолетие деца на починалата З. Р..

Претендира се присъждане на възнаграждение на пълномощника на страната адв.Ч. по реда на чл.38 от ЗА с вкл.ДДС.

Срещу жалбата е постъпил отговор на насрещната страна ЗД БУЛ ИНС АД, чрез адв.М.Г., за неоснователността □. Оспорват се направените с жалбата оплаквания. Възразява срещу направените доказателствени искания. Претендира отхвърляне на жалбата/жалбите/ в отхвърлителните части от съдебното решение.

В отговора се изтъква, че в съвкупност съдът е определил общ размер на дължимото на ищците обезщетение от 1 050 000 лева, поради което оплакванията за занижаване на обезщетението е неоснователно. Нещо повече, определените от съда размери на обезщетяване на вредите са прекомерни. Тези нива на обезщетяване не съответстват на икономическата конюнктура в страната, тъй като размерите съответстват на приблизително 810 средни брутни възнаграждения или възнаграждения за 67 години напред. Сочи, че с оглед характера на вредите, обезщетението няма пряк репарационен ефект, поради което и основна разпоредба за определянето му е чл.52 ЗЗД. Ищците не са доказали по-голям размер на вредите. Изказват се подробни аргументи срещу достоверността на показанията на тримата водени от ищците свидетели. Прави се доводи, че същите не могат да бъдат безкритично възприемани от въззивния състав и не установяват по достоверен начин релевантните факти. Поддържа се доказаното от ответното дружество съпричиняване на вредите от пострадалата – каруцата, в която са пътували З. и С. не е била сигнализирана съгласно изискванията на чл.71 ЗДвП. Налице е обективна причинно-следствена връзка между неизпълнението на едно законово задължение на пострадалата и настъпилите вреди. Твърди се, че при съпоставяне приноса на пострадалата и водача на МПС за настъпване на ПТП, съдът би следвало да достигне дори до по-висок процент на съпричиняване от определените 30%. Същевременно се прави довод, че отсъстват каквито и да е данни кой фактически е управлявал несигнализираната каруца, в която са пътували пострадалата и мъжът Й. Претендира се отхвърляне на жалбата като неоснователна.

С отговора си въззиваемата страна се противопоставя изрично на направените с жалбата доказателствени искания.

Предмет на въззивното производство е и **въззивна жалба** на ЗД БУЛ ИНС АД, чрез адв.Г., срещу решението на ДОС, в уважената част като се претендира отхвърляне на уважените искиве изцяло, евентуално тяхното намаляване по размер и/или косвено чрез увеличаване процента на съпричиняване на вредите от пострадалото лице. Претендират се сторените разноски.

Страната счита, че исковете се явяват недоказани и съдът е направил повърхностни и непочиващи на доказателствата изводи. Оспорва се

достоверността на изслушаните свидетелски показания относно търпените вреди от ишците. Въззивникът счита, че съдът е определил прекомерен размер на обезщетенията съгласно съдържанието на чл.52 ЗЗД, които излизат извън придадената им компенсаторна функция и водят по същество до неоснователно обогатяване на ишците. Въззивникът излага изрично, че по делото не е установена връзката между починалата и ищеца З. С. като се позовава и на съдебна практика, поради което счита този иск за изцяло неоснователен.

Общият размер на присъдените на семейството на починалата обезщетения възлизат на сумата от 1 050 000 лева, което надхвърля многократно размера на предвидимите вреди спрямо стандарта на живот в страната към датата на ПТП. Ишците са обезщетени със суми, надхвърлящи средномесечния доход в страната за 67 години напред.

В жалбата се прави оплакване и срещу занижения процент съпричиняване на вредите, който според въззивника следва да е определен в диапазона от равни квоти с приноса на деликвента и този на пострадалата, т.е. от 50% до поне 80%%, при съпоставяне приноса на всеки от тях за настъпване на ПТП. Времето за реакция на водача на автомобила е било ограничено 4 пъти именно поради липсата на сигнализация на управляваната от пострадалата /или от съпруга й/ каруца, в тъмната част на денонощието. Претендират се сторените в производството разноски. Решението не се обжалва в останалата част, а единствено относно обезщетението за неимуществени вреди и неговия размер.

Срещу тази жалба е постъпил отговор от насрещната страна, всички представлявани от адв.Ч., за нейната неоснователност. Оспорва се жалбата по отношение размера на присъдените обезщетения за неимуществени вреди, в частност по отношение иска на З. С.. Оспорва се изрично жалбата срещу определения от съда принос на пострадалата от 30%. Изтъква се положението на пострадалата като пътник в каруцата на по-уязвим участник в движението, поради което се сочи, че определеният от съда размер на съпричиняване и завишен и не отразява действителните причини за настъпване на ПТП. Претендира се отхвърляне на жалбата ведно с присъждане на сторените разноски. Поддържа се възражение за прекомерност на адв.възнаграждение на насрещната страна.

При преценка допустимостта на въззивното производство съдът констатира, че двете въззивни жалби са подадени от легитимирани страни, чрез упълномощени за производството процесуални представители, срещу обжалваема част от решението на ДОС, в преклузивния срок.

По отношение на ВЖ вх.№1022/13.02.23г., чрез адв.Ч., съдът констатира нередовност, която се явява пречка за разглеждането □, съотв. за допустимост на производството по нея. Във въззивната жалба на ищите не е формулиран ясно петитум относно произнесените искове за законната лихва от датата на деликта до предявяване на застрахователните претенции по отношение на втория ответник С. Ж.С., съответно на този ответник не е връчван препис от жалбата за отговор съгласно чл.263 ГПК.

Тъй като от сезиращата ВнаС жалба не е очевидно, че се иска преразглеждане на спора по отношение на мораторните лихви, дължими от деликвента С. С., при администрирането □ следва да бъде отстранен този недостатък с формулиране от въззивниците, чрез адв.Ч., ясен петитум и съответно, при обжалване на решението и спрямо този ответник, даване възможност на последния по реда на чл.263 ГПК да изрази становище по жалбата.

Съдът констатира, че тези указания на въззивния съд са били надлежно отстранени от първоинстанционния. С допълнителна молба вх. №3378/25.05.2023г. въззивниците, представлявани всички от адв.Ч., са посочили, че обжалват решението на ОС-*****, при уважаване на главните искове, да бъдат уважени и обусловените искове срещу прекия извършител-деликвент С. С., за присъждане на обезщетение за забавено изпълнение върху дължими главници, считано от датата на застрахователното събитие ***** до изтичане на тримесечния срок от предявяване на извънсъдебните претенции на ищите.

Препис от ВЖ и уточняваща молба са били връчени на насрещната страна С. Ж. С., като в срока за отговор не е постъпило становище на последния.

Предмет на въззивното производство е и **частна жалба вх. №2905/04.05.2023г.**, подадена от Г. Р. А., С. З. Г., действащ със съгласието на Г. А., Г. З. Г., действаща чрез своя законен представител Г. А., Н. З. Г., С. М. И., А. С. И., действащ чрез своя законен представител С. И. А. С. И., чрез своя

законен представител С. И. и З. А. С., всички чрез адв.С. Ч. от САК, срещу определение №110/31.03.2023г., постановено по.дело №49/2021г. на ДОС, с което е оставена без уважение молба на ищците за изменение на решението в частта за разноските, в която ищците са осъдени да заплатят на ЗД БУЛ ИНС АД сумата от 602.70 лева разноски съобразно отхвърлената част от исковете /депозит за СТЕ/ както и адв.възнаграждение, както следва: Г. А., С. И. и З. С. – по 4368 лева; С. Г., Г. Г., Н. Г., Адриан и А. И.и – по 4 593.60 лева на застрахователното дружество.

С частната жалба се твърди, че постановеното определение по чл.248 ГПК е неправилно. Твърди се, че определените размери са невярно изчислени, а и липсват доказателства за реалното заплащане на адв.възнаграждение на адв.М.Г.. Евентуално, ако се дължи на ответника възнаграждение, то се прави довод, липсата на представен от страната списък по чл.80 ГПК както и на доказателства за заплатено възнаграждение за А. И. за сумата от 7 920 лева, поради което такива не следва да бъдат присъждани на страната. Твърди се, че съдът неправилно не е отчел като основателно възражението на ищците за прекомерност на адв.възнаграждение. Твърди се, че същото следва да бъде изчислено съобразно редакцията на Наредбата за МРАВ към юни 2021г./откогато е договорът за правна помощ/ и при отчитане на отхвърлената част от исковете, следва да бъде намалено така: за ищците Г., С. и З. – по 4313.40 лева с ДДС; за С., Г. Г., Н., А. и А. И. – до размера от 4544.88 лева с ДДС.

В срока за отговор на частната жалба не е постъпило становище на насрещната страна.

Съдът прецени, че частната жалба е допустима – подадена от легитимирана страна, чрез пълномощник, в преклузивен срок съобразно указания от съда –на 03.05.23г.

С оглед участието на производството на страната на въззивниците и въззизаема страна /по насрещната ВЖ/ на лица под 18 години, във въззивното производство следва да бъде обезпечено участието на Дирекция „Социално подпомагане“ – *****, която след връчване преписи от постъпилите въззивни жалби и настоящото определение на ВНАС, следва да изрази становище по същите вкл. възможността да осигури свой представител в открито съдебно заседание съгласно чл.15, ал.6 ЗЗДт.

По доказателствените искания на ищите/въззивници/:

Съдът дължи произнасяне по направените от въззивниците доказателствени искания с въззивна жалба от 13.02.2023г. – за допускане до разпит на още двама свидетели, за установяване търпените неимуществени вреди; за назначаване на съдебнопсихиатрична експертиза за становище относно съС.ието на Г. А., Н. Г., С. И. и З. С.; за назначаване на съдебно-психологическа експертиза за становище относно ролята на майката за правилното психологическо развитие на децата до 18 годишна възраст, рискове от липсата на майка в израстването на децата и др./на л.12 по в.т.дело №264/2023г. на ВнАС.

Съдът констатира, че искане за гласни доказателства и двамата вида експертизи е направено още с исковата молба като съдът с определение от 30.06.2022г. е оставил без уважение искането за експертизите поради липса на въведени конкретни твърдения, предмет на преценка от вещите лица; допуснал трима свидетели на ищеца при условие на призоваване. /л.229/ С молба от 28.07.2022г. страната чрез пълномощника си по делото посочила имената и адресите на допуснатите й свидетели както и заявила, че поддържа исканите експертизи. В съдебно заседание на 21.10.2022г. ищите също са поддържали искането за експертизи както и за допускане на още двама свидетели, посочени в писмената молба /вместо тях са били изслушани в първа инстанция други двама/ - С.М.Х., гр.*****, ул.***** и П.А.Н., гр.*****, *****, за същите обстоятелства, а именно търпените от ищите вреди.

Съдът намира за безпредметно назначаването на психологическа експертиза относно даване отговор на теоретичния въпрос относно ролята на майката в отглеждането на непълнолетни лица и последиците от липсата на този родител в отглеждането и възпитанието на децата. Липсват наведени конкретни твърдения от ищите във връзка със съС.ието на непълнолетните лица след смъртта на тяхната майка, поради което въпросът не изисква специални знания на вещо лице и попада в правораздавателната компетентност на въззивния състав.

По отношение на искането за изслушване на психиатрична експертиза, доколкото са налице твърдения, че част от ищите – Г. А., Н. Г., С. И. и З. С., са преживели остра стресова реакция и душевно разстройство от смъртта на

З. Г.Р., съдът намира искането за допустимо и относимо към предмета, поради което следва да бъде допусната поддържаната и с ВЖ на ищците експертиза съгласно чл.266, ал.3 ГПК.

По отношение на искането за гласни доказателства, което съдът е уважил до трима свидетели, въпреки че искането касае допускане на двама свидетели за всеки ищец, съдът намира, че искането за допускане до разпит пред въззивния съд на още двама свидетели, се явява относимо и процесуално допустимо, при отчитане на събраните вече свидетелски показания и броя на ищците. Поради това, на въззивниците следва да бъдат допуснати двама свидетели за установяване на търпените от тях неимуществени вреди от смъртта на З. Р.. В едноседмичен срок от уведомяване на ищците с препис от определението на въззивния съд, същите следва да уточнят дали сочат за свидетели вече посочените по делото С.М.Х., гр.*****, ул.***** и П.А.Н., гр.*****, ***** или да посочат други двама свидетели с пълни данни – три имена и адрес за призоваването им. Тъй като искането е допустимо следва да бъде допуснато съгласно разпоредбата на чл.266, ал.3 ГПК.

В същия срок ищците следва да уточнят по отношение на всеки от тях обжалваната част от решението на ДОС по отношение на исковете за мораторна лихва спрямо ответника С. Ж. С. като посочат краен срок на претендираното обезщетение за забавено изпълнение /посочено като три месеца от предявяване на застрахователната претенция в молба от 25.05.2023г. по в.т.дело №264/2023г. на ВнаС/

Съобразно изложеното, въззивният съд

ОПРЕДЕЛИ:

ПРИЕМА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ **въззивна жалба** от Г. Р. А., С. З. Г., действащ със съгласието на Г. А., Г. З. Г., действаща чрез своя законен представител Г. А., Н. З. Г., С. М. И., А. С. И., действащ чрез своя законен представител С. И. А. С. И., чрез своя законен представител С. И. и З. А. С., всички чрез адв.С. Ч. от САК, срещу решение №4/16.01.2023г., постановено по т.дело №49/2021г. по описа на ОС - *****, в частта, в която са отхвърлени исковете на всеки един от ищците срещу ЗД БУЛ ИНС АД, както

следва:

за разликата над 70 хиляди лева за З., Г. А. и С. до размера от 100 000 лева, а по отношение децата на починалата – за разликата над уважените 105 000 лева до 150 000 лева за всяко от децата С., Г. З., Н., А. и А., за настъпилите вреди в резултат от смъртта от З. Г. Р., починала на ***** в резултат на ПТП на ***** , виновно причинено от С. Ж. С. като водач на л.а.***** с рег.№*****, застрахован по риска Гражданска отговорност при ответното дружество ЗД БУЛ ИНС АД.

В частта за разликата над посочените по-горе размери до първоначално претендираните по отношение на ищите Г. А., С. И. и З. С. 200 000 лева, съответно по 250 000 лева обезщетение за всяко от децата на починалата З. Р., решението е влязло в законна сила.

ПРИЕМА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ **въззивна жалба** на ЗД БУЛ ИНС АД, чрез адв.Г., срещу решението на ДОС по т.дело №49/2021г., в уважената част от исквете за обезщетение за неимуществени вреди с искане за пълното им отхвърляне и/или намаляване по размер и/или косвено чрез увеличаване процента съпричиняване на вредите от пострадалото лице.

ПРИЕМА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ **частна жалба вх.№2905/04.05.2023г.**, подадена от Г. Р. А., С. З. Г., действащ със съгласието на Г. А., Г. З. Г., действаща чрез своя законен представител Г. А., Н. З. Г., С. М. И., А. С. И., действащ чрез своя законен представител С. И. А. С. И., чрез своя законен представител С. И. и З. А. С., всички чрез адв.С. Ч. от САК, срещу **определение №110/31.03.2023г.** , постановено по.дело №49/2021г. на ДОС, с което е оставена без уважение молба на ищите за изменение на решението в частта за разноските, в която ищите са осъдени да заплатят на ЗД БУЛ ИНС АД съразмерно на отхвърлените искиве част от адв.възнаграждение на пълномощника на застрахователя, както следва: Г. А., С. И. и З. С. – по 4368 лева; С. Г., Г. Г., Н. Г., Адриан и А. И.и – по 4 593.60 лева на застрахователното дружество.

Съобразно петитума на частната жалба, определението по чл.248 ГПК не се обжалва в частта за останалите разноси, възложени на ищите съобразно отхвърлената част от исквете, в размер на 602.70 лева /за депозит за САТЕ/.

УКАЗВА на въззивниците Г. Р. А., С. З. Г., действащ със съгласието на

Г. А., Г. З. Г., действаща чрез своя законен представител Г. А., Н. З. Г., С. М. И., А. С. И., действащ чрез своя законен представител С. И. А. С. И., чрез своя законен представител С. И. и З. А. С., всички чрез адв.С. Ч. от САК, в 1 седмичен срок от уведомяване с преписа от настоящото определение, да уточнят по отношение на всеки от тях обжалваната част от решение на ДОС по отношение на искове за мораторна лихва, предявени спрямо ответника С. Ж. С., като посочат за всеки от ищите краен срок на претендираното обезщетение за забавено изпълнение /три месеца от предявяване на застрахователната претенция в молба от 25.05.2023г. по в.т.дело №264/2023г. на ВнАС/ като уточнят обжалват ли постановеното в този смисъл решение срещу този ответник или жалбата е обусловена от произнасяне по ВЖ относно размера на главните искове.

Уточнението да бъде направено с молба в преписи за насрещните страни.

УКАЗВА на страната, че при неизпълнение съдът ще приеме, че не е сезиран с въззивна жалба в посочената част от решението.

ДА СЕ УВЕДОМИ ДИРЕКЦИЯ СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ – *****, на основание чл.15, ал.6 от ЗЗДт. с препис от определението за насрочване на в.т.дело №368/2023г. на ВнАС с УКАЗАНИЕ за представяне на становище по жалбата/жалбите или доклад по отношение на непълнолетните лица С. З. Г., Г. З. Г., А. С. И. и А. С. И..

ДОПУСКА на ищите –въззивници двама свидетели при условията на призоваване за съдебно заседание като УКАЗВА на същите чрез адв.Ч. в 1 седмичен срок от уведомяването да посочат имена и адреси за призоваване на свидетелите или потвърдят посочените от тях и неразпитани пред първата инстанция С.М.Х., гр.*****, ул.***** и П.А.Н., гр.*****, *****, на основание чл.266, ал.3 ГПК.

ДОПУСКА СЪДЕБНО-ПСИХИАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА, по която вещо лице психиатър /клиничен психолог да посочи, след преглед на посочените лица – Г. А., ЕГН *****, Н. Г., ЕГН *****, С. И., ЕГН ***** и З. С., ЕГН *****, съС.ието им след преживяната смърт на тяхната родственица З. Р. на ***** и понастоящем; какви симптоми са проявили и с каква продължителност; могат ли същите да се характеризират като остра стресова реакция и душевно разстройство, ако „да“, за кого от

ищите; налице ли е динамика в клиниката и емоционалното им състояние; каква е прогнозата напред и налице ли е причинна връзка между това състояние на всеки от ищите и смъртта на З. Р., при депозит от 250 лева, платим от бюджета на съда.

ОПРЕДЕЛЯ за вещо лице по СПХЕ Д-р Кунка Борисова Никифорова, психиатър от списъка на ДОС, която следва да бъде уведомена ведно с представяне на удостоверение за установяване качеството ѝ на назначен по делото експерт.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането за допускане на психологическа експертиза по отношение непълнолетните ищци /въззивници/.

НАСРОЧВА производството в открито съдебно заседание на 04.10.2023г. от 14.30 часа, за която дата и час да се уведомят страните – въззивниците както и ответникът С. Ж.С. и Дирекция Социално подпомагане *****.

УКАЗВА на страните, че следва най-късно до приключване на последното заседание по делото, **ДА ПРЕДСТАВЯТ** списък на разноските (чл.80 ГПК).

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____